

Prekentekest: Matt 2,1-12

Da Jesus var født i Betlehem i Judea, på den tid Herodes var konge, kom noen vismenn fra Østen til Jerusalem og spurte: "Hvor er jødernes konge som nå er født? Vi så hans stjerne da den gikk opp ved morgengry, og er kommet for å hylle ham." Da kong Herodes hørte det, ble han meget urolig, og hele Jerusalem med ham. Han kalte sammen alle overprestene og folkets skriftlærde og spurte dem hvor Messias skulle fødes. "I Betlehem i Judea," svarte de, "for slik er det skrevet hos profeten: Du Betlehem i Juda land er slett ikke den ringeste av fyrstene i Juda. For fra deg skal det komme en høvding, som skal være hyrde for Israel, mitt folk."

Da kalte Herodes vismennene til seg i all stillhet og spurte dem ut om tiden da stjernen hadde vist seg. Så sendte han dem til Betlehem og sa: "Dra av sted og forhør dere nøye om dette barnet! Og når dere har funnet det, så meld fra til meg, for at også jeg kan komme og hylle det." Da de hadde hørt kongens ord, drog de av sted. Stjernen som de hadde sett gå opp, gikk foran dem, inntil den ble stående over stedet der barnet var. Da de så stjernen, ble de fylt av glede. De gikk inn i huset og fikk se barnet hos moren, Maria, og de falt på kne og hyllet det. Så åpnet de sine skrin og bar fram gaver til barnet: gull, røkelse og myrra. Men i en drøm ble de varslet om at de ikke måtte vende tilbake til Herodes, og de tok en annen vei hjem til sitt land.

Slik lyder Herrens ord.

Med glede

Dette er en fortelling som har fascinert generasjon etter generasjon og ofte blitt fremstilt i julespill. Historien sier mye om hvem barnet var som lå på Marias fang. Den sier også noe vesentlig om hvordan den verden Gud en gang skapte god, nå var blitt. For det tredje forteller historien til mennesker også i vår tid, at den som søker Frelseren og ikke gir opp, faktisk finner fram.

De vismennene vi hørte om kom fra Østen. Kanskje kom de fra Iran, eller kanskje fra Babylonia, der var det en jødisk bosetning fra gammelt av, og der fantes det kunnskap om de gammeltestamentlige profetiene om Messias. Gavene røkelse og myrra forbindes gjerne med varer fra Etiopia og Saudi-Arabia. Myrra er kvæ fra trær som vokser i disse landene. Den senere tradisjonen sier at de var konger og at de var tre, og at den ene var svart. Til sammen representerte disse vismennene hedningefolkene som søkte etter Frelseren.

Matteusevangeliet begynner med at folkeslagene, representert ved de vise menn, søker Jesus, og det slutter med misjonsbefalingen, om å gå ut og forkynne frelsesbudskapet for hele verden. Vismennene som søker etter barnet i krybben er tegnet på at nå, endelig, etter århundreders venting, er frelsetiden

inne. Barnet på Marias fang var frelserkongen Messias og Davidsætlingen som profetene hadde talt om og som folket hadde ventet på. Han var den renningen fra Isais rot som ikke bare Israel, men også folkeslagene skulle søke til. (Jes 11,10). Nå var Guds plan i ferd med å gå i oppfyllelse. Det som var profetert i Jesajaboken skjedde.

”Mot ditt lys skal folkeslag vandre, konger skal gå mot din solrenningsglans. Løft dine øyne og se deg om! De samler seg alle og kommer til deg. Der kommer alle fra Saba, gull og røkelse fører de med seg. Med glede forkynner de Herrens pris.” Jes 60,3.

For oss som er kristne er det utvilsomt en stor glede å ha fått ta imot Jesus som den Frelseren og Herren han er. Vi vet hva han har gjort for oss. Av nåde og ved tro har vi fått ta imot det evige livet og har løfte om himmelen, takket være Jesu død på korset for våre synder og hans oppstandelse. Vi skylder ham stor takk og all vår lovsang.

Med sorg

Men det er ikke bare glede som møter oss i dagens tekst. Vi aner at kong Herodes ville drepe det han tenkte kunne bli en rival til tronen. For å være på den sikre siden beordret han drap på alle guttebarn i Betlehem og omegn som var inntil to år gamle. Betlehem var ingen stor by på den tiden. Man regner med et sted mellom tre hundre og tusen innbyggere. Det kan tilsvare bortimot tjue guttebarn på den alderen. Vi vet at en Herrens engel viste seg for Josef i en drøm og sa han skulle ta med seg barnet og moren og dra til Egypt. Slik unnslopp Jesus den gangen.

Vi lever i en verden der mye er urettferdig. Hvorfor måtte Jesus bli flyktning, han hadde jo selv skapt verden god? Hvorfor måtte Jesu egne apostler siden utsettes for uvær og forlis, mange års fengsel og henrettelse? Hvorfor hadde fremtredende kirkeledere i den første kristne kirke helsemessige problemer? Hvorfor skjer så mye lidelse, ulykker og naturkatastrofer i den verden som Gud har skapt og opprettholder?

Tragedien som har rammet, ikke bare folket i Sørøst Asia, men på grunn av turisme hele vår verden, er så ufattelig grusom. Tallet på omkomne har steget fra dag til dag etter som savnede blir funnet. I tillegg kommer tallet på alle dem som neppe noen gang blir funnet. I Norge kjenner vi godt til naturkrefter, likevel er vi ikke i vår tid vant til så store tapstall der utelukkende naturen krever liv. Riktignok har kystbefolkningen i generasjoner forholdt seg til store tap av fiskere når uværet kom, og hele den mannlige befolkning ble borte. Men så er vi blitt så flinke til å varsle uvær, og så har vi fått så gode båter. Ferie og sterkt etterlengtet fritid forbinder vi ikke med risiko av slike dimensjoner.

Jeg tror ingen som ikke opplever denne katastrofen på kroppen kan sette seg inn i fortvilelsen. Eller kanskje noen kan som har vært gjennom tragedier i eget

liv og kjent på den samme bunnløse nøden med tap, med uvisshet. For den som opplever at verden raser sammen, er det en minst like stor påkjenning enten det er flere som har det på samme måte, eller en er helt alene i det som skjer.

I den verden vi alle er en del av, vil store naturkatastrofer ramme hardt. Bibelen varslers en øket intensitet i dette i de siste tider før Jesus gjenkomst. (Luk 21,25; Matt 24,29). Foreløpig tyder alt på at verden går sin gang og at de naturfenomenene vi ser sorterer inn under det som har vært normalen så lenge menneskeheten har eksistert.

Vi kan slå fast at livet er et risikabelt prosjekt. Ingen har garanti for at ikke ulykker og død skal inntreffe. Selv den som er kristen kan bli utsatt. Men den som er kristen har en dimensjon å forholde seg til som ikke-kristne mangler; én å gå til med all fortvilelse, klage så vel som rop om hjelp. Jesus har selv lovet å være hos dem som tror alle dager, også når livet røyner på. Jesus er, som det står skrevet, prøvet i alt på samme måte som vi, men uten synd. (Hebr 4,15). I erkjennelse av at verden er et til tider vanskelig sted å leve, har Jesus sagt: "Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile." Matt 11,28. Uansett hva som rammer står hans løfte ved lag.

Ledestjerne

Bibelfortellingen om de vise menn, er en historie om mennesker som søker og som leter. Den begynner der, i en lengsel etter en ledestjerne. For mange blir det bare med lengselen, men hos disse vismennene var det i tillegg en trang til å nå fram. De setter seg i bevegelse. Det blir en lang og sikkert også strevsom reise, kanskje lengre og annerledes enn de hadde tenkt, men de gav ikke opp. Til sist fant de ham som de søkte, og de gikk inn for å tilbe.

Som vismennene fant Jesus den gang, lar Jesus seg finne også i dag. "Vi har òg en ledestjerne, og når vi den følger gjerne, kommer vi til Jesus Krist," sang vi i Grundtvigs kjente julesalme. Men lyset fra stjernen over stallen i Betlehem er for lengst slukket. Vi ser ikke denne stjernens lys og det nytter ikke reise til Midtøsten. Likevel, vi har fått en klar og tydelig ledestjerne å følge. Hva denne stjernen er vil jeg si med disse ordene fra Grundtvig: "Denne stjerne lys og mild, som kan aldri lede vill, er hans guddoms ord det klare, som han lot oss åpenbare til å lyse for vår fot. Til å lyse for vår fot."

Som stjernen ledet vise menn til barnet, leder Guds ord oss til Kristus i dag. Guds ord skinner med den samme klarhet som før. La oss bare be om å få gå inn i det nye året med godt og klart syn for hva Gud har sagt i sitt ord. Da har vi lys for vår fot.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.